

Sluttrapport fra evalueringen av lærerspesialistordningen

Faglig oppdatering er kjerneaktivitet for lærerspesialistene

Deltakerne i lærerspesialistutdanningene er fornøyd med studiet, og både lærere og rektorer opplever at utdanningen er relevant for funksjonen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 02.12.2021

Tittel:

Sluttrapport fra evalueringen av pilotering av lærerspesialistordningen. Rapport 2021:15

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Berit Lødding, Cathrine Pedersen, Otto Sevaldson Lillebø, Ann Cecilie Bergene, Karl Solbue Vika

Utgiver:

NIFU

År:

2021

Rapportserie

NIFU har evaluert piloteringen av lærerspesialistordningen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Ordningen består både av utdanning og funksjon som lærerspesialist. Delrapporten fra april 2021 tar for seg lærerspesialistutdanningen, mens denne sluttrapporten omhandler hele ordningen.

[Se også delrapporten](#)

Rapportserien bør også ses opp mot evalueringen av de to første årene av lærerspesialistpiloteringen, gjennomført av NIFU og NTNU Samfunnsforskning:

- Delrapport
- Sluttrapport

Hovedfunn

- Faglig oppdatering er kjerneaktivitet for lærerspesialisten
- Indrestyrte motiver er avgjørende for å ville bli lærerspesialist
- Lærerspesialistenes tidsbruk i funksjonen varierer
- Utdanning relevant for funksjonen
- Delt syn på ordningen som karrierevei

Faglig oppdatering er kjerneaktivitet for lærerspesialisten

Lærerspesialistene i funksjonen bruker mesteparten av tiden de har til rådighet til å oppdatere seg på sitt fagfelt, på fagdidaktiske temaer, på skoleutvikling og skolefaglig forskning og på alternative undervisningsformer. Mange oppgir at de ofte deltar i planlegging eller gjennomføring av utviklingsprosjekt knyttet til skolens satsingsområde, og at de tar initiativ til kompetanseheving blant kollegene innenfor eget fagområde.

Indrestyrte motiver er avgjørende for å ville bli lærerspesialist

Lærerne i funksjonen oppgir i større grad å være motivert av indrestyrte motiver, slik som faglig utvikling, nye utfordringer og å løse skolens utfordringer, heller enn ytrestyrte, som mindre undervisningstid og økt anseelse. Økt lønn og utsikter til en ny karrierevei er imidlertid motiver hvor lærerspesialistene har mer delte meninger.

Lærerspesialistenes tidsbruk i funksjonen varierer

Lærerspesialistene bruker i snitt 3,6 timer i uka på funksjonen, noe som er en økning fra 2017. Lærerspesialistene som bruker 3-10 timer oppgir oftere at de også gjennomfører flere ulike type oppgaver. Om lag halvparten av rektorene rapporterer at de forventer at lærerspesialistene bruker noe mindre tid på funksjonen sammenlignet med hva lærerspesialistene oppgir å bruke.

Det er delte meninger blant lærerspesialister og rektorer om tidsressursen til funksjonen er tilstrekkelig. Lærerspesialister rapporterer også at det er uklarthet rundt deres rolle som spesialist, og hvor mye det er forventet at de skal bruke på den.

Utdanning relevant for funksjonen

Delrapporten viste at deltakerne i lærerspesialistutdanningene jevnt over er fornøyd med studiet. Både lærere og rektorer opplever at utdanningen er relevant for funksjonen. Likevel er det fortsatt mange lærere i funksjon som ikke har utdanningen, og tilsvarende lærere som har tatt utdanningen uten å ha funksjon. I rapporten ser vi tegn til at det er større forventning om sammenheng mellom utdanning og funksjon i sektor enn det som ligger i føringene for piloten.

Delt syn på ordningen som karrierevei

Det er delt syn på hvorvidt ordningen oppleves som en karrierevei. Vel halvparten av lærerspesialistene oppgir at funksjonen har motivert dem til å fortsette som lærer ved egen skole. Her synes både indrestyrte motiver for å ville bli lærerspesialist samt oppmuntring fra egen leder å spille en rolle. Gitt at den frigjorte tiden er knapp hevder enkelte at det er mer aktuelt å snakke om nye oppgaver enn en ny karrierevei. Lærerspesialistutdanningen oppleves i større grad som karriereutvikling, da dette innebærer formell kvalifisering i form av studiepoeng..

Om denne rapporten

Lærerspesialistordningen består av en lærerspesialistutdanning og en lærerspesialistfunksjon. Delrapporten fra april 2021 tar for seg lærerspesialistutdanningen, mens denne sluttrapporten vil omhandle hele ordningen.

Formålet med lærerspesialistordningen er å bidra til at dyktige lærere opplever gode faglige utviklingsmuligheter og ønsker å fortsette å undervise. Den skal også bidra til å styrke det kollektive profesjonsfellesskapet og utvikling av skolen som lærende organisasjon.

Rapporten bygger på analyser av spørreskjemadata fra henholdsvis lærere, skoleledere og kolleger av lærerspesialistene, samt intervjuer med lærerspesialister, rektorer og skoleeiere.